

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

67. An Religiosus, qui ex improvise mortuus inventus est in cella cum marsupio denariorum, sit privandus Ecclesiastica Sepultura? Et quid si talis Religiosus sit Minoreta? Et an sit contra votum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

rita,) inueniatur mortuus cum Bursa denariorum, non sit statim priuandus sepultura Ecclesiastica, quia iura non priuant Officio Altaris talem Monachum uiuentem cum peculio, nisi quando prius monitus noluit dimittere?

Et docetur, quod Religiosus, casu contingente, supra dictum depositum pecunie secularium non admittat in vim depositi, sed solum in vim cuiusdam familiaris custodiae, & sic erit immunis à scrupulo.

Et an Religiosus recipiens aliquid considerabile à seculari cum intentione petendi licentiam à Superiore, & si non concesserit, illud reddere, cui dedit, peccet mortaliter? Ex part. 10. tract. 15. & Misc. 5. Ref. 40.

Affirmatiuam sententiam tenet ex Dominicana familia deuotus Magister Ioan. Paulus Nazarius, tom. 8. Opusc. sic ait: Dico Religiosum accipientem pecuniam à quocumque in custodiam, seu depositum absque superioris sui licentia peccare mortaliter contra votum paupertatis: quidquid dicit Sanchez, lib. 6. de Matrim. disp. 4. & Suarez loco paulo ante citato, cap. 11. num. 45. Ratio est quia depositarius habet ius in rem apud le depositam ad eam custodiendam aduersus quoscumque volentes eam accipere contra, vel præter voluntatem domini, cum obligatione eam legitimo domino conferuandi: hoc autem ius species quædam est, siue modus domini, seu proprietatis in pecuniam illam non simpliciter (hoc enim soli conuenit domino, cui restituenda est) sed secundum quid, id est secundum dictam rationem, quia nimirum ius habet in eam depositi lege naturali, & humana constitutum eo ferè modo, quo præfectus arcis regie ius habet eam custodiendi. Et confirmatur: nam alioquin in iis Religiosis in quibus non est facta specialis prohibitio tenendi alienas pecunias apud se conseruandas, & ad petitionem domini restituendas; liceret cuique Religioso pecunias, & alias res secularium pretiosas in magna copia recipere conseruandas absque vlla Superioris licentia, & quilibet etiam Monachus siue Religiosus eadem ratione posset, nulla præhabita prælati sui facultate, cæterorum eiusdem conuentus Fratrum pecunias custodiendas tenere, saltem eorum quibus à prælato concessum est, vt eas apud se detineant, quæ satis aperte voto paupertatis videntur aduersa, & ad proprietatem introducendam aptissima. Præterea facile potest euenire vt post magnam ab extraneis receptam sub titulo depositi pecunie summam, Religiosus qui eam accepit custodiendam, repentina morte migret è vita, nullo relicto scripturæ testimonio, & defuncto aut longissime distante pecunie domino, nulloque alio pecuniam illam sibi dari postulante: in quo casu Religiosus ille de iure canonico iudicandus esset verè proprietarius & pene proprietarius debite subiciendus, priuatio ni scilicet Ecclesiasticæ sepulturae cum illo infamæ titulo, Pecunia tua tecum sit in perditionem. Hucusque Nazarius. Sed ego olim sententiæ Suarez, & Sanchez adhæsi, quibus etiam adhæret Pellizzarius in Man. Regul. tom. 1. tract. 4. sect. 4. num. 232. Portel, ubi infra; Layman lib. 4. tract. 5. cap. 7. quest. 1. vers. At vero, & alij. Et ratio est, quia tu in tali casu nec dominium, nec vsum, neque administrationem illius Pecunie acceptas, sed hæc omnia vis esse apud deponentem, solo officio custodis admissio, quod voto paupertatis non videtur prohibitum, vt satis iudicauit Nicol. III. in cap. exiit, vers. Ad maiorem, de verb. signific. ubi loquens de fratribus Mino-

ribus, in quorum fauorem seculares, apud Syndicum pecunias deponunt; inquit: Patet in præmissis in tali commendatione pecunie ipsos Fratres non solum à receptione pecunie, proprietate, dominio, vfu ac contræctatione qualibet ipsius, & ab ea pecunia, penitus esse alienos. Idem autem est, vt bene notauit Sanchez, supra ex D. Bonauentura, quod pecunia apud te, vel apud tertiam personam deponatur, si nolis illius dominium, vsum aut administrationem accipere Superiore inconsulto. Ad id verò quod asserit Nazarius de Religioso inuento cum pecunia, respondet Portel, in Dubijs Regularium, verbo Sepultura num. 11. ubi sic asserit, Si Religiosus moriatur proprietarius, priuatur Ecclesiastica sepultura cap. super quodam de statu Monachorum. Notat tamen Rodriguez, tom. 3. quest. 56. art. 1. quòd si Religiosus dummodo non sit Minorita inueniatur mortuus cum bursa denariorum, non statim priuandus est sepultura Ecclesiastica, quia iura non priuant officio Altaris talem Monachum uiuentem cum peculio, nisi quando prius monitus noluit dimittere: ergo sic mortuum non priuabunt sepultura Ecclesiastica. Adde quod talis mortuus poterat se purgare, quod scilicet denarij essent sui amici, consanguinei, vel sibi depositi vel concrediti, vt alteri deferret loco elemosinæ, vel restitutionis. At dicit ibi in fine articuli quod in hoc Minorita non excusabitur ob strictiorem Regulæ prohibitionem erga pecuniam recipiendam. At si etiam in Minorita circumstantiæ satis probabiles occurrerent, vt crederetur pecuniam non esse suam, sed amici, consanguinei, vel creditam ad rogandam, vel restituendam: credo non esse priuandum sepultura: tunc enim non peccauit in rigore, quia pecunia non erat sua. Ita Portel.

2. Sed quia argumentum Patris Nazarij habet magnam vim, idèd in casu contingenti, vt bene obseruat Castus Palas, tom. 3. tractat. 16. dict. 3. punct. 21. num. 6. Religiosus supradictam depositionem pecunie secularium non admittat in vim depositi, sed solum in vim cuiusdam familiaris custodiae; & sic erit immunis à scrupulo: non cessat in isto casu vis argumenti Patris Nazarij; nam non celebrat verè contractum depositi in scio Superiore.

3. Ex his optimè me citato obseruat nouissimè Leandrus à Murcia in Regulam B. Francisci, cap. 6. quest. 23. num. 5. Que si el Religioso recibe alguna cosa considerable de vn Seglar, con intencion de pedir licentia al Superior, y bolverla sino se la diere, no pecca, àlmenos mortalmente, porque en tal caso es visto querer el Religioso tener en nombre del dante la dicha cosa, y en deposito, & hasta tenga licentia de su Prelado; lo qual en ninguna manera es contra la pobreza: porque aunque lo que absolutamente se acepta, luego passe al uso del Monasterio y dominio del Papa; y assi es necesario tener licentia del Prelado que es administrador dello; pero no quando se aceta condicionalmente: porque entonces mientras no se aceta la condicion de pedir la licentia, se queda en el dominio del dante, y se retiene en su nombre. Hæc ille, & iterum ego.

RESOL LXVII.

An Religiosus, qui ex improviso mortuus inuentus est in cella cum marsupio denariorum, sit priuandus Ecclesiastica sepultura?

Et quid, si talis Religiosus sit Minorita?

Et

Sup. hoc in Ref. seq. 5. i. per totum, si-ganter à principio, & in alijs eius primæ not.

Sup. hoc in Ref. seq. 5. i. in fine.

Sup. hoc supra in Ref. 18. & 19.

Et an sit contra votum paupertatis accipere pecunias
 Secularium in depositum? Ex part. 4. tractat. 4.
 & Misc. Resolut. 23.

Sup. hoc in §. 1. Superior illius Religionis talem Ecclesiastica
 Rel. præteri- sepultura priuandum esse sustinebat, addu-
 ta §. 1. affec- cens cap. super quodam, de statu Monachorum. Ego
 mediū vers. verò eum à tali sententia conatus sum remouere, vt
 Præterea, & feci, quia iura non priuant officio Altaris talem Mo-
 inter mediū & finem, à nachum viuentem cum peculio, nisi quando prius
 vers. Ad id, monitus noluit dimittere, ergo sic mortuum non
 & in tom. 8. priuabunt sepultura Ecclesiastica. Adde quòd talis
 tr. 1. ex Ref. mortuus poterat se purgare, quòd scilicet denarij essent
 214. lege §. sui amici, consanguinei, vel sibi depositi, vel con-
 1. ad mediū, crediti, vt alteri deferret loco elemosynæ, vel re-
 tr. 5. ex Ref. stitutionsis, & ita docet ex Emanuele Rodriguez,
 50 §. vi. ad Laurentius Portel in dubiis Regular. versic. sepul-
 mediū, vers. tura, numer. 11. qui hoc limitat, dummodo talis
 & ideo sal- Religiosus non sit Minorita; ob strictiorem regu-
 uo, & ibi in- lar prohibitionem erga pecuniam recipiendam, ni-
 tr. 8. vide do- si circumstantiæ probabiles occurrerent in con-
 trinum Ref. trarium: hanc sententiam docet etiam Hieronymus
 4. Rodriguez in compend. 99 Regul. resolut. 128. nu-
 mer. 20. Et, vt ex contraria sententia supradictum
 Superiorem amouerem, adduxi Villalobos in sum.
 tom. 2. tractat. 31. difficult. 3. numer. 6. vbi sic ait:
 Al monje que fue hallado propietario tambien
 se niega la sepultura como dize el derecho, mas
 ha se de aduertir que no luego, que el Religioso
 fuere hallado con vna bolsa de dineros en la celda
 sin licentia de su Prelado se le dene negar la sepul-
 tura Ecclesiastica, porque el cap. super quodam ha-
 bla del que sendo amonestado del Prior no qui-
 so resignar el proprio que tenia contra la regla;
 y si a el lo oyeran pudiera dar escusa de que lo tenia en
 deposito de algun seglar ò cosa semejante, ò quiza ten-
 dria licentia del Superior de palabra, y puede auer
 sela dado, y olvidarle, y puede ser, que fuese el di-

nero, que se le dieron para restituyr como acor-
 se algunas vezes. Y al fin ha de constar muy claro
 que sea propietario, y mas que sendo secreto no
 puede el Prelado por esso condenarle, y pocas vezes
 succedera en pratica ser este caso publico, y pocas vezes
 die sabe si el Prelado le dio licentia secreta sin es-
 que el imprudentemente lo diga.] Ita ille, cuius
 vltima verba cum audisset supradictus Superior, qui
 mecum hunc casum consulchat, obmucuit, & factus
 factus discessit.

2. * Notandum est hic obiter ex illis verbis Villa-
 lobos, [pudiera dar escusa de que lo tenia en depo-
 sito de algun seglar,] sequi Religiosum si ipse in
 detineat penes se pecunias alicuius secularis in
 depositum, non peccare contra votum pauper-
 tatis, licet contrarium sentiat nouissimè doctus Nazari-
 us ex almo Ordine Prædicatorum opus. de statu
 & obligat. Religios. dub. 8. de voto paupertatis, et
 conclus. 20. Sed opinio negatiua est satis probabi-
 lis, quam ego docui in 1. part. tract. de pauper-
 religiosa, resol. 43. cum Sanchez & Fausto, quibus
 nunc addo Suarez de Relig. tom. 3. lib. 8. cap. 1. nu-
 mer. 45. vbi sic ait. Si Religiosus acciperet ab alio
 pecuniam tantum in custodiam, vt eam reddat, quo-
 ties dominus voluerit, per se non esset contra pau-
 pertatem, licet possit esse contra obedientiam, &
 contra decentiam religiosam si occultè fiat. Ita ille,
 & ego.

3. Ex dictis infero non bene dictum Nazari-
 um loco citato dixisse, quòd si Religiosus accipe-
 ret magnam pecuniam summam in depositum, &
 repentina morte migraret è vita, nullo relicto scri-
 pturæ testimonio, iudicandum esset verè proprie-
 tarius, pœnæ proprietatis debita subiciendus, pri-
 uationi scilicet Ecclesiasticæ sepulturæ, non inquam,
 in hoc bene dixit Nazarius, ex rationibus adductis
 à Portel & Villalobos vbi supra, quia ex multis ca-
 pitibus potest talis Religiosus in hoc casu excusari à
 vitio proprietatis.

In indice primo huius tom. 7. vide Appendicem ad hunc Tract. 3. vbi reperies alias paucas quasi-
 mistas, & dispersas per alios Tom. Tract. & Ref. que simul pertinent ad hunc Tract. 3.
 de Paupertate Religiosa.

TRACTATUS QUARTUS, DE CORRECTIONE FRATERNA

RESOLVTIO PRIMA.

Quotuplex sit Correctio? Ex part. 7. tractat. 3. Re-
 sol. 1.

si **R**ESPONDEO quòd correctio du-
 plex est, altera iudicialis, & altera
 fraterna. Iudicialis est, quæ pro-
 uenit à potestate publica in ordi-
 ne ad bonum commune, vt do-
 cet D. Thomas 2. 2. quæst. 3. ar-
 ticul. 1. quia in illa per se & primariò spectatur bonù,
 non ipsius de inquentis, sed aliorum, qui per peccatù
 vnius læduntur, & scādalizantur. Estque propriè actus

iustitiæ vindicatiuæ. Correctio verò fraterna potest
 fieri à priuata auctoritate, & ordinatur ad bonum
 eius, qui corripitur; & proprie, & per se respicit
 bonum ipsius delinquentis, cuius spirituali neces-
 sitati per hanc correctionem subuenitur. Et de hac
 priuata correctione præcipuè agimus in præsentibus.
 Quam esse virtutis actum nullus Catholicorum dis-
 bitat, testante Scriptura, Proverb. 27. Melior est
 manifesta correctio, quam amor absconditus. Et Ec-
 clesiastici 29. Melius est à sapiente corripi, quam
 stultorum adulatione decipi. Vnde de Deo ipso legi-
 mus, Proverb. 3. Quem enim diligit Dominus, corri-
 pit, & quasi Pater in filio complacet sibi. Et ratio est
 manifesta, quia correctio per se ordinatur ad bonum
 honestum, & rectæ rationi conforme; nimirum
 bonum proximi, scilicet ad subleuandam miseriam
 eius